

PROIECT SCOP: Solidaritate in Comunitate=Oameni mai Puternici

Atelierul nr. 1: Atelier de cunoaștere și stabilire de reguli de grup

Timp necesar: 2 ore

Obiective de învățare:

Să ajute participanții să se cunoască mai bine și să aibă acces mai bun la poziționarea în grup
Să susțină participanții să împărtășească propriile opinii într-un mod în care să se simtă în siguranță
Să creeze un cadru potrivit pentru grup în care membrii grupului să participe la stabilirea regulilor și la exprimarea așteptărilor și a termenilor legate de programul de formare

Competențe și abilități dezvoltate:

- Exprimare de idei în grupuri mici și în grupul mare
- Prezentare în grupul mare
- Analiza și rezumarea ideilor
- Empatie

Cum pregătim activitatea?

Ne asigurăm că lucrăm într-o sală în care mesele și scaunele sunt mobile (ideal ar fi chiar să nu existe mese în sala de lucru) și că este suficient spațiu pentru ca participanții să se poată mișca liber. Imprimăm fișe de lucru suficiente, astfel încât fiecare participant să primească câte una.

Materiale necesare:

- Fișă de lucru 1 – 20 de afirmații (câte o fișă imprimată pentru fiecare participant)
- Coli A4 (pe una scrie DA, pe o alta NU și pe o alta NU MĂ POT DECIDE)
- Bandă adezivă
- Fișă de lucru 2 – Cum să lucrăm cât mai bine împreună (alternativ)
- Fișă de lucru 3 – Cel mai probabil să (o singură fișă imprimată, pentru profesorul facilitator)
- Flipchart și carioci sau tablă și cretă

Descrierea detaliată a activității:

Introducere în program: prezentarea proiectului SCOP și a activităților

Elevilor li se urează bun venit și li se spune care este scopul activității. La început, profesorul facilitator poate face o mică introducere în proiect, menționând care sunt tipurile mari de activități care vor avea loc în cadrul acestuia, respectiv:

- **10 licee partenere** sunt selectate din comunități urbane și rurale mici din județele Buzău, Călărași, Dâmbovița și Teleorman
- **400 de adolescenți** din aceste 10 școli sunt implicați în ateliere de analiză a nevoilor comunității
- **60 de profesori** din aceste 10 școli sunt implicați în focus-grupuri de analiză a nevoilor comunității
- **20 de profesori-diriginți din cele 10 licee partenere** sunt formați în a implementa un program complex și aplicat de formare în domeniul educației civice și a drepturilor omului, pe baza căruia aceștia să predea ulterior educație civică la clasă
- Cei 20 de profesori-diriginți beneficiari de formare organizează **ore de educație civică pentru 400 de adolescenți din cele 10 școli partenere**
- Minim **200 de adolescenți din cele 10 licee sunt implicați în activități practice de participare comunitară** (acțiuni concrete și voluntariat), respectiv: organizarea săptămânii voluntariatului, organizarea unei -campanii locale de informare asupra drepturilor omului, organizarea unei curse de tip treasure hunt comunitar.

De asemenea, profesorul facilitator va menționa temele care vor fi abordate la orele de dirigenție și va clarifica pentru elevi și calendarul proiectului.

Cum să ne cunoaștem mai bine și să lucrăm mai bine împreună

După clarificarea obiectivelor și etapelor proiectului, profesorul facilitator va propune grupului o activitate pentru a se cunoaște mai bine și pentru a înțelege mai bine perspectivele și preferințele grupului. Fiecare dintre participanți va primi câte un exemplar al Fișei de lucru (o regăsiți mai jos) și va fi invitat să o completeze anonim. În timpul în care participanții completează fișa, vor fi lipite în trei colțuri diferite ale camerei cele trei coli A4 pe care scrie **DA, NU, NU MĂ POT DECIDE**.

După ce participanții au terminat de încercuit răspunsurile corecte, **profesorul colectează fișele completate, le amestecă și apoi distribuie fiecărui elev în mod aleatoriu câte o fișă.** În partea următoare, fiecare profesor va citi câte o afirmație din fișă, iar elevii vor merge la semnul DA, NU sau NU MĂ POT DECIDE în funcție de ceea ce este scris pe **fișa primită de ei și completată de altcineva.**

Atenție! Scopul exercițiului este acela de a înțelege imaginea de ansamblu a grupului fără a expune pe nimeni. De aceea fiecare participant va ilustra răspunsul altcuiva, care poate sau nu să coincidă cu răspunsul propriu.

După realizarea exercițiului, profesorul facilitator va observa și discuta tendințele apărute, fără a le judeca. De asemenea, vor fi trase câteva concluzii împreună cu elevii legate de ce anume ajută lucrul în grup, comunicarea și deschiderea. Elevii vor fi întrebați despre ce ar putea împiedica un elev să se implice și vor fi stabilite câteva categorii mari de dificultăți (de exemplu, ar putea reieși că este mai dificil să se implice pentru elevii timizi, introverți sau care au avut experiențe negative și se tem să își exprime opinia, pentru elevii care sunt mai degrabă preocupați de alte lucruri, inclusiv de aspecte dificile din viața personală, pentru elevii care nu își doresc să fie în grup de la început sau care sunt în mai mică măsură bine integrați, pentru elevii care sunt destul de ostili față de școală și activități în general, pentru elevii care au multă energie și le este greu să rămână atenți etc.).

Vă propunem următoarele profiluri (vă rugăm să le completați cu ceea ce reiese din discuțiile de grup):

Profilul 1 – Cum susținem cât mai mult elevii timizi, introverți?

Profilul 2 – Cum susținem cât mai mult elevii detașați sau care sunt preocupați de alte lucruri?

Profilul 3 – Cum susținem cât mai mult elevii cu multă energie, cărora le e greu să rămână atenți?

Profilul 4 – Cum susținem cât mai mult elevii care sunt....?

Ce așteptări și ce temeri avem de la un astfel de proiect?

În pasul următor, elevii vor fi împărțiți în grupuri de câte 5. Împreună vor trebui să se gândească la ce tip de reguli de grup ar ajuta pentru ca această activitate să funcționeze bine și să fie plăcută și valoroasă pentru ei, la posibilele temeri pe care le-ar avea și la cum ar putea fi rezolvate și la cum ar putea fi susținut mai bine cineva care are un anumit tip de profil. Prin urmare, la final fiecare grup va trebui să:

- Prezinte în grupul mare cel puțin 3-5 reguli de lucru pe care le propun
- Prezinte în grupul mare cel puțin 3-5 idei despre cum ar trebui să se lucreze în grup astfel încât un profil anume de elev să se simtă bine și să se implice în cât mai mare măsură
- Prezinte temerile care au apărut în grup și ideile de rezolvare a acestora.

După ce fiecare grup este ascultat, ideile sunt colectate, sumarizate și notate pe tablă. Sunt stabilite, împreună cu elevii, cele mai importante reguli de grup, pe care își asumă să le respecte până la finalul proiectului. Acestea vor fi fotografiate și păstrate, iar profesorul facilitator le va reaminti grupului ori de câte ori va fi nevoie.

Dacă nu apar de la elevi, profesorul facilitator va adăuga și alte tipuri de reguli:

- Confidențialitate (nu expunem în afara grupului lucrurile spuse în grup)
- Respect (nu judecăm ceea ce spune cineva, ci încercăm să înțelegem și, acolo unde simțim nevoia, să ne spunem și părerea noastră)
- Integrare (nu refuzăm să lucrăm în grupurile mici cu anumite persoane și nu rămânem doar în grupul de care suntem deja apropiați)
- Orice altceva considerați necesar...

Alternativ, dacă simțiți că elevilor le este greu să găsească reguli de grup fără ghidaj concret, puteți utiliza Fișa de lucru 2 și îi puteți invita să o completeze, urmând ca apoi să faceți, împreună cu ei, munca de sumarizare și de stabilire a regulilor finale.

Joc de cunoaștere: Cel mai probabil să...

În următoarea etapă, elevii vor fi invitați să joace jocul "Cel mai probabil să". Acest joc implică ca profesorul facilitator să citească pe rând un set de afirmații, care se regăsesc în Fișa de lucru 3, iar elevii să răspundă la fiecare dintre ele notând pe o foaie de hârtie și ridicând răspunsurile numele aceluia/aceleia dintre ei cu care se potrivește cel mai bine afirmația. Elevii pot nota și propriul nume atunci când consideră că afirmația respectivă li se potrivește și lor. Profesorul facilitator poate modifica și adapta afirmațiile după cum consideră potrivit, în funcție de ceea ce știe deja despre grup.

Puncte cheie pentru facilitatori:

Completarea **Fișei de lucru 1** cu onestitate este foarte importantă și vă oferă numeroase informații despre grup. De asemenea, în felul acesta membrii grupului ajung și să se cunoască mai bine unii pe ceilalți. Este foarte important ca elevii să se poziționeze utilizând fișa altcuiva și nu pe cea proprie și, de asemenea, este esențial să nu faceți niciun fel de judecată de valoare pe parcursul exercițiului, chiar dacă poate ceea ce reiese vă surprinde. Acest material poate fi foarte util și este important ca exercițiul să fie condus într-un mod care să inspire încredere elevilor să se deschidă mai mult, atât față de profesori, cât și față de colegi.

De asemenea, în cazul ideilor de susținere a profilurilor elevilor menționate mai sus, NU vorbim despre elevi anume, ci generalizăm, vorbim despre o problema și nu despre o persoană. Este important să nu expunem pe nimeni, nici să nu facem o persoană care se încadrează în profilul respectiv responsabilă pentru idei și soluții.

Adaptarea **Fișei de lucru 3** trebuie să fie realizată cu multă grijă (nu includem afirmații care pot fi jignitoare sau neplăcute pentru cineva din grup, care expun situații personale sau ar putea fi resimțite punitiv de către elevi). De asemenea, profesorul facilitator NU menționează pe nimeni, doar elevii sunt cei care nominalizează pe colegii lor. Exercițiul trebuie condus cu sensibilitate, astfel încât să fie o experiență bună și amuzantă pentru grup.

Surse de informare suplimentare:

Ground Rules (Reguli de bază):

<https://www.cmu.edu/teaching/solveproblem/strat-dontparticipate/groundrules.pdf>

Getting Started with Establishing Ground Rules (Cum începem să stabilim regulile de bază): <https://teaching.cornell.edu/resource/getting-started-establishing-ground-rules>

Ten Activities for Establishing Classroom Rules (Zece activități de folosit pentru a stabili regulile clasei):

https://www.educationworld.com/a_lesson/lesson/lesson274.shtml

Fișă de lucru 1: 20 de afirmații

Vă rugăm să luați câteva secunde timp de gândire pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos și să încercați răspunsul care vi se potrivește. Vă rugăm să nu vă notați numele pe foaie, răspunsurile voastre vor rămâne anonime. Vă rugăm să răspundeți despre voi cu cât de multă sinceritate simțiți că puteți răspunde.

1) Îmi e ușor să îmi fac prieteni.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

2) Mi-ar plăcea să lucrez mai mult în grupuri mai mici cu colegii mei la școală.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

3) Când sunt supărat/ă îmi e foarte greu să mă concentrez la ceea ce am de făcut sau la oră.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

4) Cel mai bine lucrez atunci când sunt lăudat/ă și încurajat/ă.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

5) Am încredere în mine.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

6) Cel mai mult mă motivează competiția.

DA

NU

NU MĂ POT DECIDE

7) Cel mai mult mă motivează cooperarea.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

8) Mă simt bine la școală.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

9) Mă simt în siguranță la școală.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

10) Dacă mă cert cu familia sau cu prietenul/prietena dimineața, am o stare proastă pentru tot restul zilei.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

11) Când discutăm cu toții la școală sau când facem jocuri și alte activități mă simt foarte bine.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

12) Din cauza timidității îmi e foarte greu să vorbesc la școală.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

13) Chiar dacă am o idee în minte, îmi e teamă să o spun pentru că nu sunt sigur/ă dacă este răspunsul dorit.

DA **NU** **NU MĂ POT DECIDE**

14) Uneori mă gândesc că ceilalți sunt mai buni decât mine și mai degrabă îi las pe ei să își exprime ideile.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

15) În condiții de stres, mai degrabă mă retrag.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

16) În condiții de stres tind să mă supăr pe ceilalți și să mă port urât.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

17) Uneori mi-ar plăcea să pun întrebări ca să înțeleg mai bine despre ce se vorbește sau ce se vrea de la mine, dar nu am curaj.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

18) Când ceva îmi place și îmi trezește interesul, mă implic din tot sufletul.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

19) Uneori simt că aș avea nevoie de variație, de joacă și de mișcare, și așa aș reuși să mă concentrez mai bine la școală.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

20) Când cineva este certat sau tratat agresiv, nici eu nu mă simt bine, chiar dacă nu sunt implicat/ă direct.

DA NU NU MĂ POT DECIDE

Fișă de lucru 2: Cum să lucrăm cât mai bine împreună (alternativ)

Vom lucra împreună pe parcursul a mai multe ateliere în cadrul proiectului SCOP, deci e important să ne simțim bine cu toții. În grupul vostru, gândiți-vă la cel puțin cinci lucruri care vă fac să vă simțiți bine când lucrați într-un grup și la cinci lucruri care nu vă fac să vă simțiți bine când sunteți într-un grup. Apoi, vom stabili împreună regulile cele mai importante pentru voi.

În grup, noi ne simțim bine când...	În grup, noi nu ne simțim bine când...

Fișă de lucru 3: Cel mai probabil să...

- Să se trezească foarte greu dimineața?
- Să cânte la duș?
- Să își împartă mâncarea cu colegii?
- Să devină actor/actriță?
- Să urmărească filme romantice și să plângă?
- Să fie foarte timid/ă la prima întâlnire?
- Să fie cel mai creativ/ă?
- Să aibă grijă de ceilalți cand sunt bolnavi?
- Să se căsătorească primul/prima?
- Să citească fiecare carte dintr-o bibliotecă școlară?
- Să reziste cel mai mult într-o apocalipsă zombie?
- Să se orienteze fără hartă sau GPS?
- Să își ia carnetul de conducere?
- Să întârzie la nunta lui/ei?
- Să bată un record mondial?
- Să intre în politică?
- Să își piardă cheile?
- Să sară cu parașuta?
- Să uite de ziua de naștere a cuiva important?
- Să întârzie la școală?
- Să se rătăcească?
- Să salveze pe cineva de la un pericol?
- Să facă super cadouri?
- Să îți spună o vorbă bună atunci când ai mai mare nevoie?
- Să îți ia apărarea la școală?
- Să îți facă un compliment?
- Să lupte pentru drepturile lui/ei?
- Să joace un joc video până la 4 dimineața?
- Să vomite dacă vede pe cineva vomitând?
- Să spună lucruri foarte intense la nervi?
- Să iubească animalele?
- Să fie recunoscut după râs chiar și de la distanță?
- Să se supere dacă pierde la cărți?
- Să rezolve o problemă nasală la mate?
- Să meargă la cumpărături după hârtie igienică și să se întoarcă cu mobilă de bucătărie?
- Să se împrietenească ușor, cu oricine?
- Să facă o călătorie în jurul lumii?

- Să conducă o mașină electrică?
- Să nu știe să mintă?
- Să fie super bun detectiv?
- Să se uite la filme de groază?
- Să mănânce un gândac la o provocare?
- Să leșine dacă vede sânge?
- Să se mute din țară?
- Să facă o mare descoperire?
- Să râdă la glume?
- Să țină un secret?
- Să dea locul pe scaun unor persoane în vârstă?
- Să se elibereze primul din escape room?
- Să facă efort fizic mare?
- Să se teamă de paianjeni?
- Să vorbească cu fata/băiatul care îi place?
- Să inventeze cea mai tare scuză?
- Să se uite toată noaptea la un serial fix înainte de teză?
- Să sforăie foarte tare?
- Să reziste foarte bine la presiune?
- Să observe dacă cineva se simte prost?
- Să te ajute să înțelegi la o materie când ai nevoie?
- Să își deseneze și să își croiască propriile haine?
- Să fie prieten/prietenă cu tine și peste 30 de ani?

Proiect derulat de Fundația Centrul Parteneriat pentru Egalitate-CPE în parteneriat cu Asociația Amurtel cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; Pentru mai multe informații accesați www.eegrants.org

Informații despre Active Citizens Fund România sunt disponibile la www.activecitizensfund.ro

Detalii despre proiect pot fi găsite la www.cpe.ro/scop/

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.